

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
ННЦ «ІНСТИТУТ БІОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ»**

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ З ДИСЦИПЛІНИ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ»
ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ
ОП“ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА”
(Частина 1 - Опорно-руховий апарат)**

Затверджено на засіданні Вченої Ради
ННЦ «Інститут біології та медицини»,
протокол № 3 від 17 лютого 2022 року
Голова Вченої Ради,
проф. Л. І. Остапченко

Упорядники:

*к.м.н., доц. Канцер О.В.
д.б.н., асист. Цирюк О.І.
к.б.н., асист. Прибитько І.Ю*

ПІБ _____

_____ **ГРУПА**

Робочий зошит розроблений згідно навчальної робочої програми з дисципліни "Анатомія людини" відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання. Містить елементи робочої програми, перелік запитань для контролю знань при самостійному вивченні окремих розділів програми, перелік індивідуальних завдань та питання для підготовки до підсумкового контролю – модульної контрольної роботи 1 “Опорно-руховий апарат”.

Структура навчальної дисципліни.

Тематичний план

(I семестр, розділ 1 “Опорно-руховий апарат”)

№ з/п	Назва тем	Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	Консультації	Самостійна робота*
1	Розділ 1. Опорно-руховий апарат				
2	Лекція 1. Вступ до анатомії. Київська анатомічна школа. Загальна остеологія.	2			
3	Лабораторне заняття 1. Анатомічна номенклатура. Осі і площини тіла людини. Кістки тулуба.		2		
4	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини.				5
5	Лекція 2. Кістки черепа.	2			
6	Лабораторне заняття 2. Кістки мозкового черепа.		2		
7	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини.				5
8	Лекція 3. Череп в цілому	2			
9	Лабораторне заняття 3. Кістки лицевого черепа. Череп в цілому		2		
10	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини.				5
11	Лекція 4. Кістки кінцівок.	2			
12	Лабораторне заняття 4. Кістки поясу та вільної верхньої та нижньої кінцівок.		2		
13	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого				5

	зошиту з анатомії людини. Дати характеристику основним анатомічним утворам черепа в цілому: очна ямка, носова порожнина, ротова порожнина, ямки внутрішньої та зовнішньої основи черепа.				
14	Лекція 5. Загальна артрологія.	2			
15	Лабораторне заняття 5. З'єднання кісток тулуба, з'єднання кісток черепа.		2		
16	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини. Загальні ознаки суглоба. Класифікація суглобів за будовою та кількістю вісів, відносно яких відбуваються рухи в перервних з'єднаннях між кістками.				4
17	Лекція 6. Характеристика суглобів тіла людини за будовою та функцією.	2			
18	Лабораторне заняття 6. З'єднання кісток верхніх та нижніх кінцівок		2		
19	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини. Дати характеристику суглобам верхньої та нижньої кінцівок за будовою та функцією.				4
20	Лекція 7. Загальна міологія.	2			
21	Лабораторне заняття 7. М'язова система людини		2		
22	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини.				4
23	Лекція 8. Основні групи м'язів та топографія різних ділянок тіла людини.	2			
24	Лабораторне заняття 8. Основні групи м'язів тіла людини.		2		
25	Самостійна робота. Вивчити необхідні терміни анатомічної номенклатури, заповнити таблиці робочого зошиту з анатомії людини. Вивчити основні групи м'язів голови, тулуба та кінцівок				4
26	Лабораторне заняття 9. Модульна контрольна робота 1 “Опорно-руховий апарат”		2		

Тема 1: Анатомічна номенклатура. Осі і площини тіла людини. Кістки тулуба.

При анатомічному описі користуються площинами і напрямками, що проходять через тіло відповідно до трьох площин і осей системи прямокутних координат.

Площини:

1 _____

2 _____

3 _____

Анатомічні осі та рухи навколо них.

1 _____

2 _____

3 _____

1. Заповніть таблицю (Найбільш застосовані анатомічні терміни)

Латинська мова	Українська мова
	Вертикальний, прямовисний
	Правий
	Лівий
	Проміжний
	Середній
	Присередній, медіальний
	Бічний, латеральний
	Передній
	Задній
	Черевний, вентральний
	Спинний, тильний, дорсальний
	Верхній
	Нижній
	Черепний, краніальний
	Хвостовий, каудальний
	Внутрішній
	Зовнішній
	Поверхневий
	Глибокий

	Ближчий, проксимальний
	Дальший, кінцевий, дистальний
	Центральний

2. Дайте відповіді на запитання.

Назвіть відділи хребтового стовпа та кількість хребців в кожному відділі (укр. та лат. мовами)

_____

Які шийні хребці, атипові, за будовою?

_____

В яку структуру осьового хребця перетворилось тіло атланта?

_____

До сонного горбка на поперечному відростку якого шийного хребця притискують сонну артерію, щоб зупинити кровотечу?

_____

Які грудні хребці атипові за будовою?

_____

Назвіть кістку, що має форму трикутника, основу, верхівку.

_____

Назвіть кістку, що має формуголовку, шийку, горбок, тіло

_____

Які види пар ребер виділяють за класифікацією?

_____

Визначте край ребра, по якому проходять міжреброві судини та нерви.

_____

Назвіть пари ребер, що приєднуються безпосередньо до груднини.

_____

Назвіть номер ребра, що утворює праву та ліву реброві дуги?

_____

Назвіть частини груднини

_____

Назвіть вирізки груднини

_____

Назвіть грудний вигин хребта

_____

Назвіть вигин хребта вперед

_____

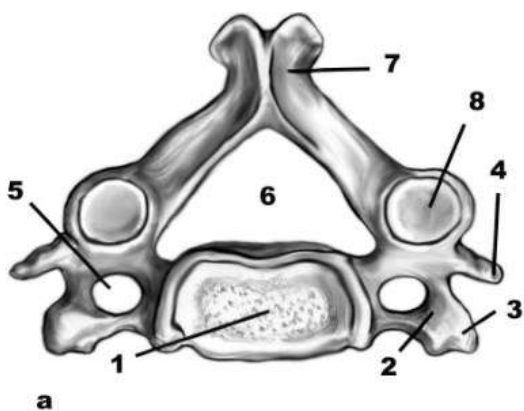
Назвіть кістки, що утворюють грудну клітину в цілому (українською та латинською мовами)

_____

_____

До якого відділу хребтового стовпа належить хребець на мал.1? _____

3. ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

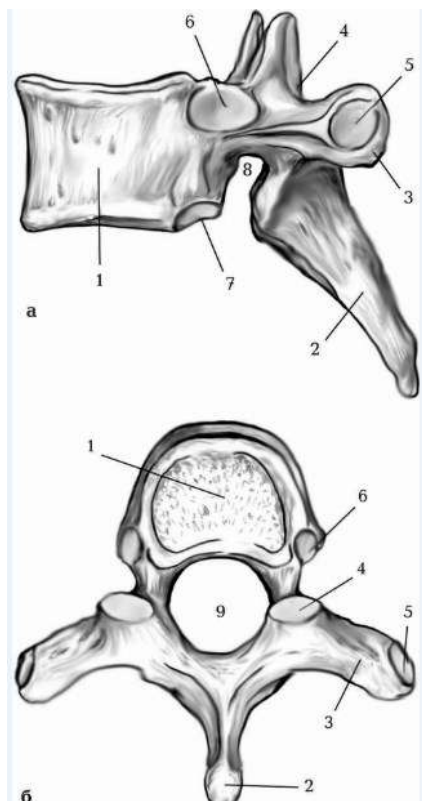

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Мал.1

До якого відділу хребтового стовпа належить хребець на мал.2? _____

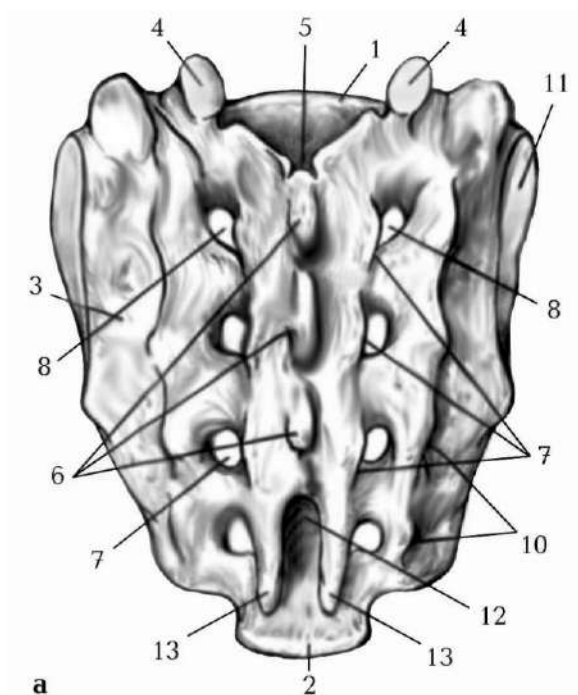
4. ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

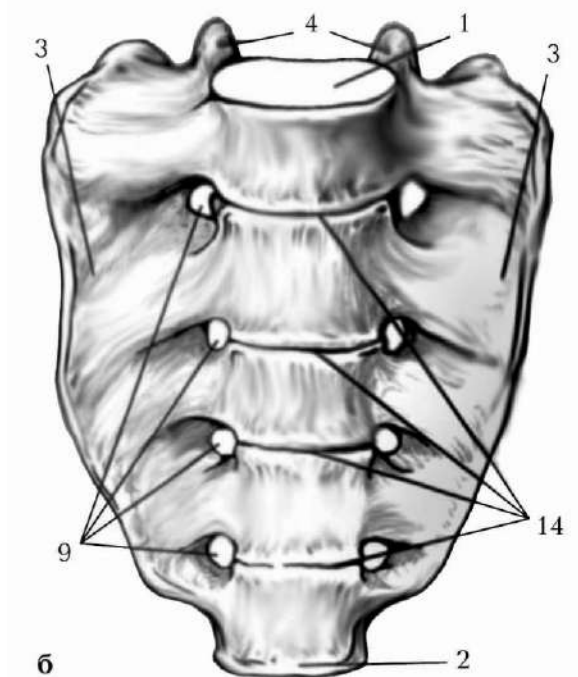
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

Мал.2

5. ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ

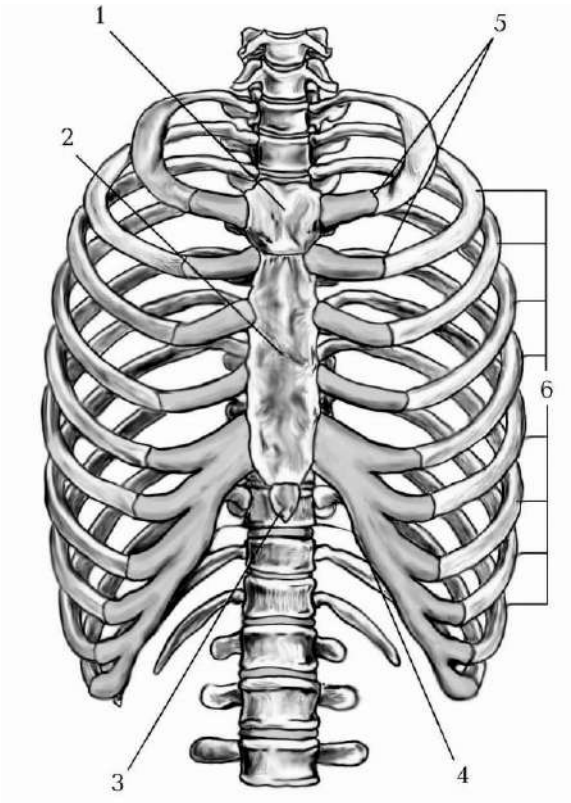

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
9. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____

Мал.3

ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Мал.4

Тема 2: Кістки мозкового черепа.

1. Назвіть кістки мозкового черепа (заповніть таблицю українською та латинською мовами)

Кістки мозкового черепа (українською мовою)	Кістки мозкового черепа (латинською мовою)
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.

2. Дайте відповіді на запитання.

Які з кісток мозкового черепа є парними? _____

Назвіть кістки мозкового черепа, які мають луску _____

Які основні частини лобової кістки? _____

Які основні частини решітчастої кістки? _____

Які основні частини скроневої кістки? _____

Які основні частини потиличної кістки? _____

Які основні частини клиноподібної кістки? _____

Які з кісток мозкового черепа належать до повітряноносних? _____

На яких поверхнях кісток є борозни венозних синусів? _____

Сонний канал – це утворення якої кістки? _____

Канал лицевого нерва – це канал якої кістки? _____

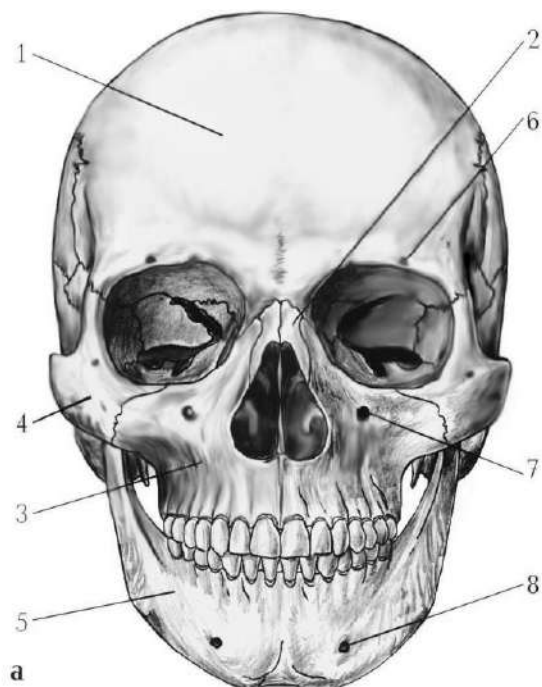
Круглий та овальний отвори – це отвори якої кістки? _____

Дірчаста пластинка – це елемент якої кістки? _____

Під'язиковий канал - це елемент якої кістки? _____

Великий потиличний отвір - це отвір якої кістки? _____

3.ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ (позначте тільки кістки мозкового черепа)

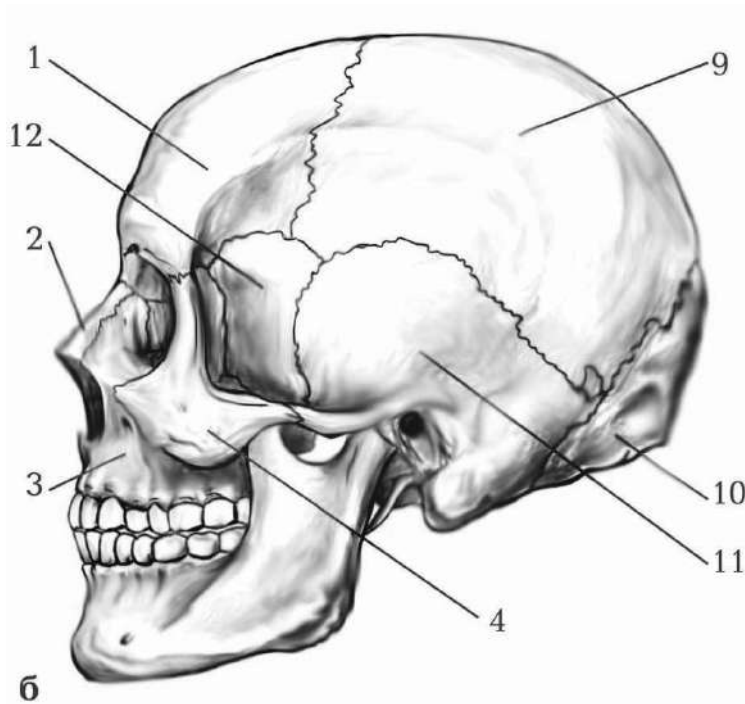

Мал.1

4. ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ (позначте тільки кістки мозкового черепа)

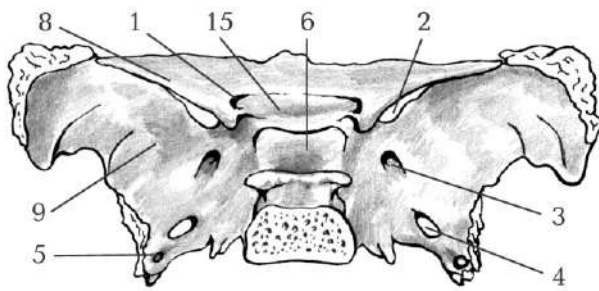

Мал.2

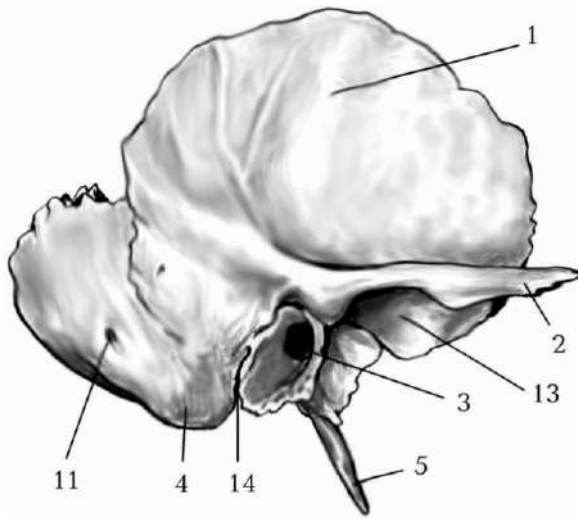
ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКІВ

а

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____

Мал.3

а

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Мал.4

Тема 3: Кістки лицевого черепа. Череп в цілому.

1. Назвіть кістки лицевого черепа (заповніть таблицю українською та латинською мовами)

Кістки лицевого черепа (українською мовою)	Кістки лицевого черепа (латинською мовою)
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.
8.	8.
9.	9.

2. Дайте відповіді на запитання.

Які з кісток лицевого черепа є парними? _____

Які основні частини верхньої щелепи? _____

Які основні частини нижньої щелепи? _____

Які з кісток лицевого черепа належать до повітряноносних? _____

Підчочномковий канал – це канал якої кістки? _____

Череп у цілому поділяється на які частини? _____

Перелічіть ямки внутрішньої основи черепа. _____

Перелічіть основні утвори передньої черепної ямки. _____

Перелікуйте основні утвори середньої черепної ямки. _____

Перелікуйте основні утвори задньої черепної ямки. _____

Перелікуйте основні відростки на зовнішній основі черепа _____

Перелікуйте основні отвори на зовнішній основі черепа _____

Які кістки черепа утворюють очну ямку? _____

_____

Чим утворені носові ходи? _____

Що відкривається в верхній носовий хід? _____

_____

Що відкривається в середній носовий хід? _____

_____

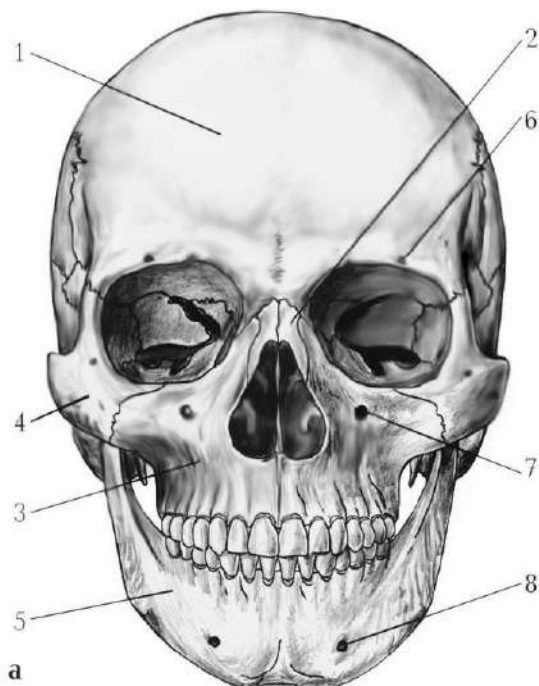
З чим сполучається нижній носовий хід? _____

Які кістки утворюють тверде піднебіння? _____

З якими порожнинами сполучається крилопіднебінна ямка? _____

_____

3.ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ (позначте тільки кістки лицевого черепа)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

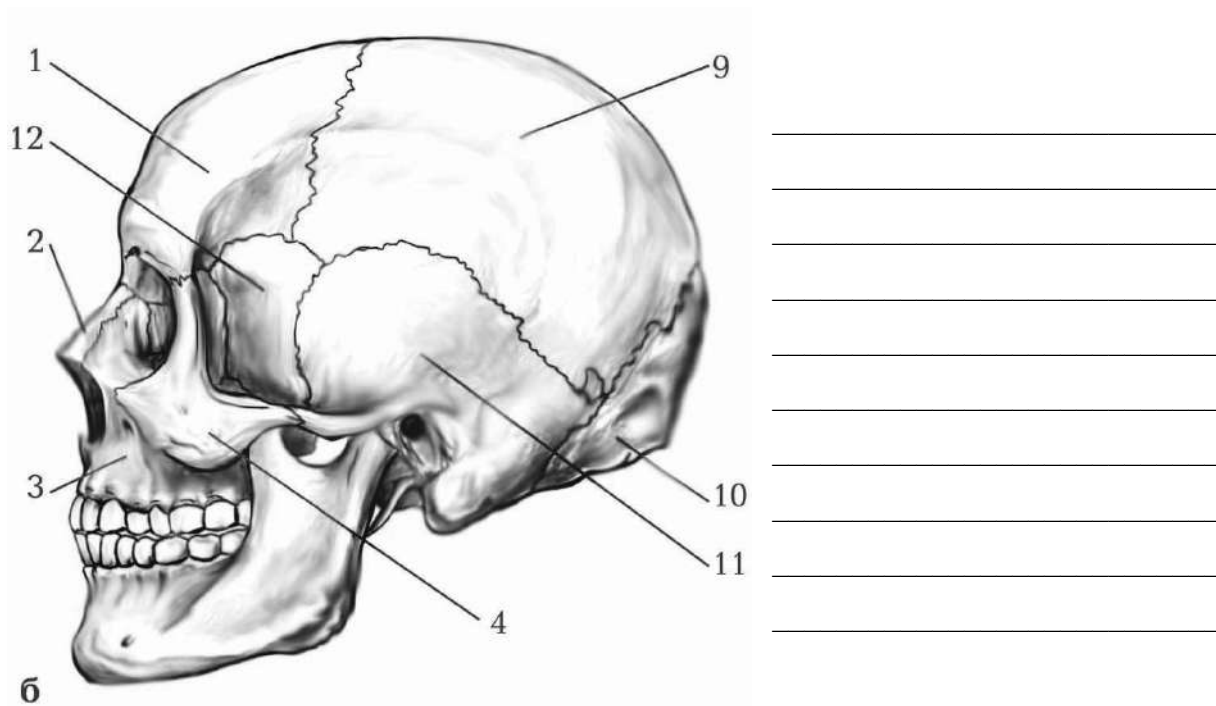
_____

_____

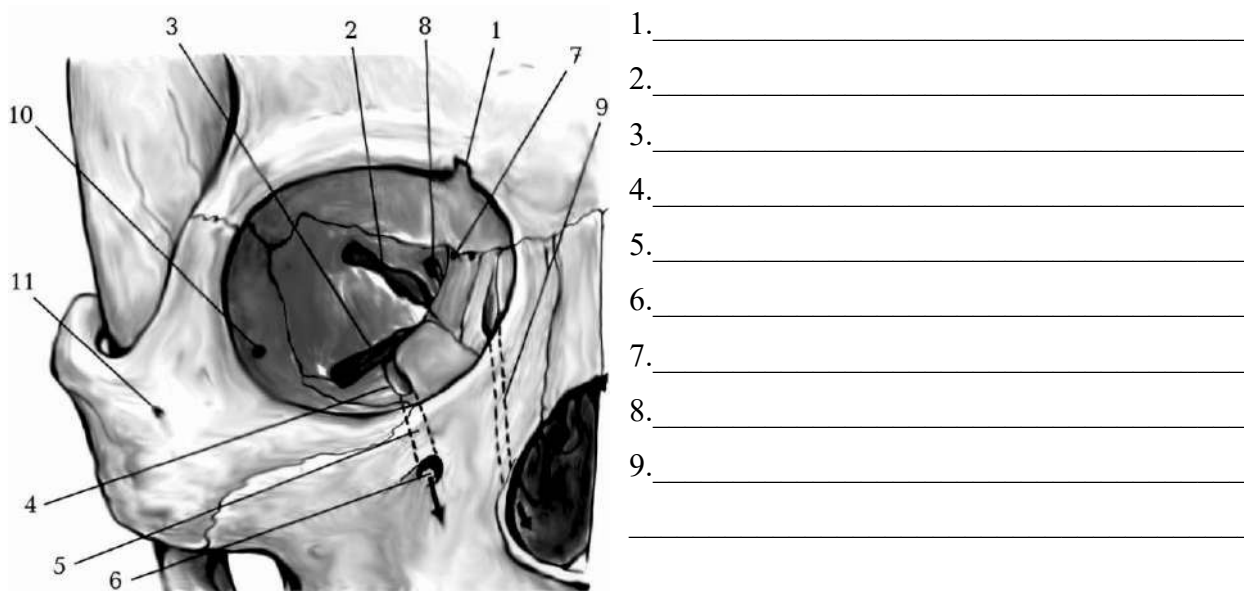
_____

Мал.1

4. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ (позначте тільки кістки лицевого черепа)

Мал.2

Мал.3

Тема 4: Кістки поясу та вільної верхньої та нижньої кінцівок..

1. Назвіть кістки верхньої кінцівки

(заповніть таблицю українською та латинською мовами)

Кістки поясу верхньої кінцівки	Кістки вільної верхньої кінцівки
1.	1.кістки ділянки плеча
2.	
	2. кістки ділянки передпліччя

2. Дайте відповіді на запитання.

Назвіть кістку, що має S подібну форму _____

Назвіть кістку, що має форму трикутника, акроміон і є плоскою _____

Назвіть кістку, що розташована з бічної сторони передпліччя _____

Назвіть кістку, що розташована з присередньої сторони передпліччя _____

Назвіть відділи скелета кисті _____

З яких кісток складається зап'ясток? _____

_____

Які кістки утворюють п'ясток? _____

Скільки і які фаланги мають пальці кисті? _____

Кістки поясу нижньої кінцівки	Кістки вільної нижньої кінцівки
1.	1.кістки ділянки стегна
2.	
	2. кістки ділянки гомілки.

Які відділи скелета стопи? _____

Перелікуйте заплеснові кістки _____

_____

Скільки і які фаланги мають пальці стопи? _____

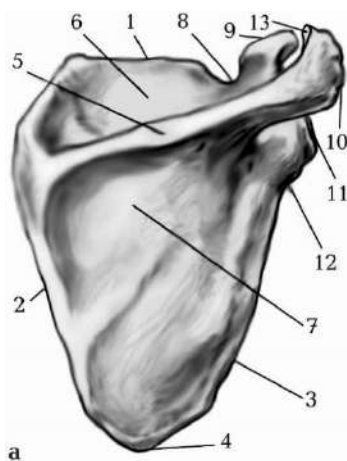
Які кістки утворюють таз у цілому? _____

Які відділи таза в цілому? _____

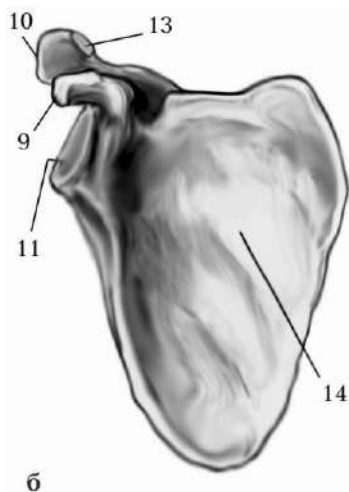
Назвіть кістку, що розташована з бічної сторони гомілки _____

Назвіть кістку, що розташована з присередньої сторони гомілки _____

3. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ .

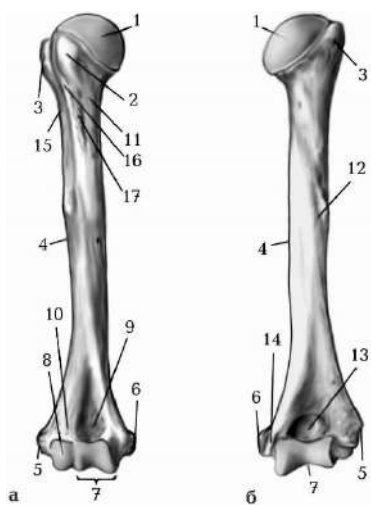

- 5. _____
- 6. _____
- 7. _____
- 9. _____
- 10. _____
- 11. _____
- 14. _____

Мал.1 (а,б)

4. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

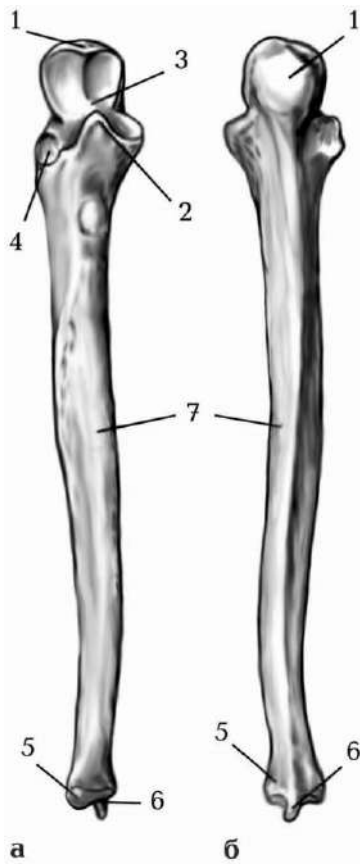

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 7. _____
- 8. _____
- 11. _____
- 13. _____

Мал.2

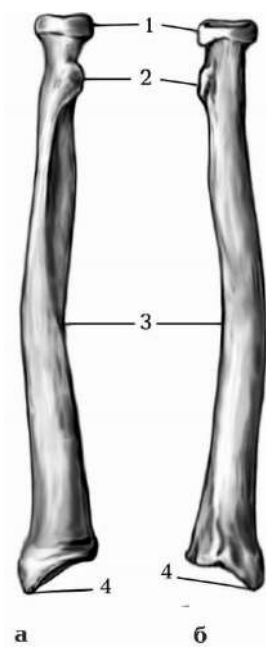
5. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Мал.3

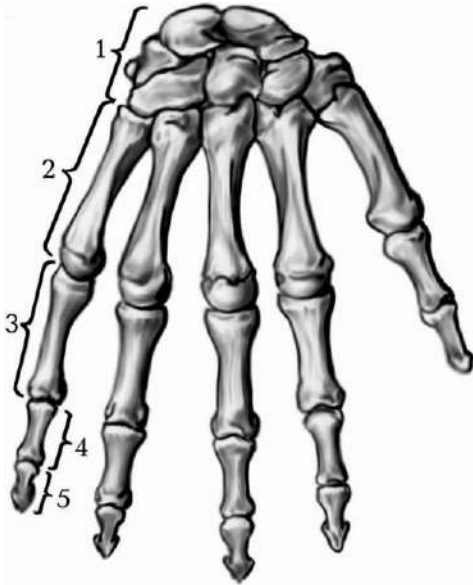
6. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Мал.4

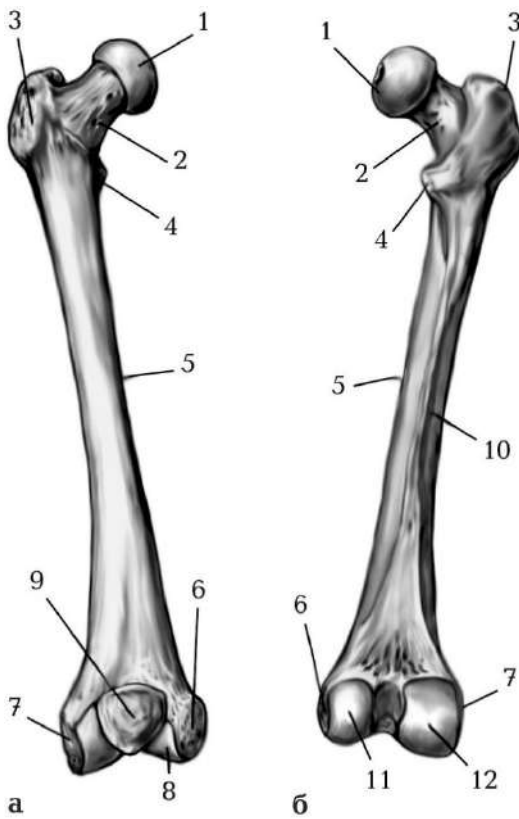
6. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Мал.5

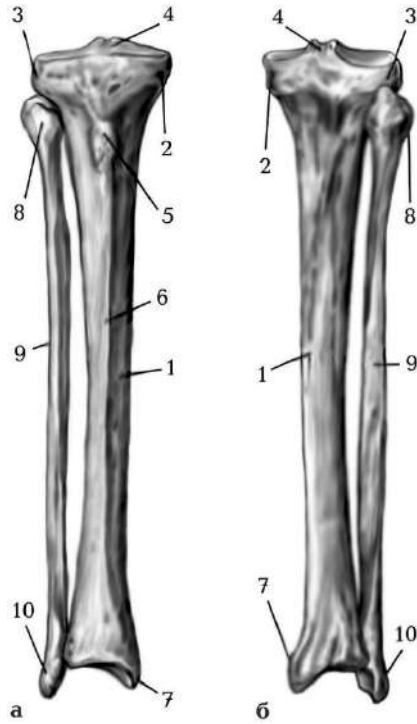
7. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
9. _____
11. _____
12. _____

Мал.6

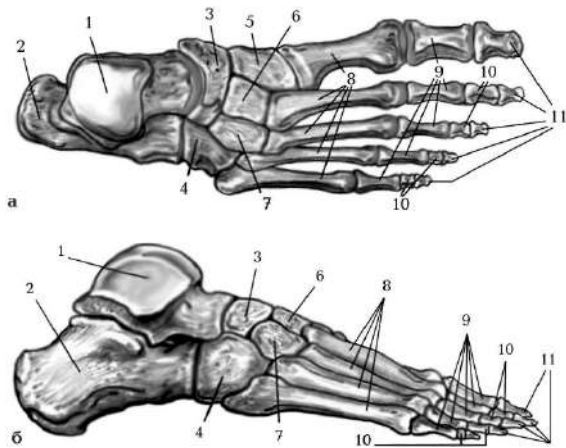
8. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Мал.7

9. ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

Мал.8

Тема 5: Загальна артросиндесмологія. З'єднання кісток черепа, тулуба.

Назвіть види з'єднань між кістками _____

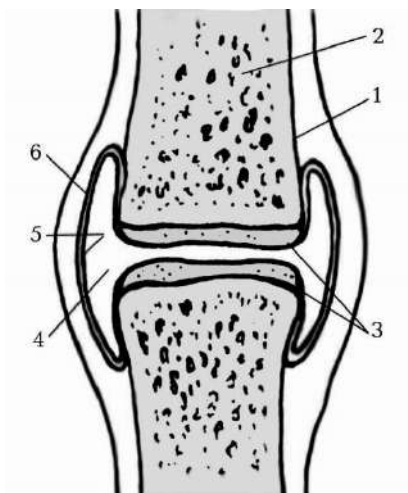
Назвіть види безперервних з'єднань між кістками
_____

Наведіть приклади синдесмозів _____

Назвіть види хрящових з'єднань, наведіть приклади _____
_____

Які основні елементи має суглоб? _____
_____

ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Які додаткові елементи може мати суглоб? _____
_____

Яка класифікація суглобів за будовою (коротка характеристика).

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Назвіть основні осі та рухи, які виконуються навколо цих осей.

1. _____
2. _____
3. _____

Яка класифікація суглобів за функцією (кількістю рухів).

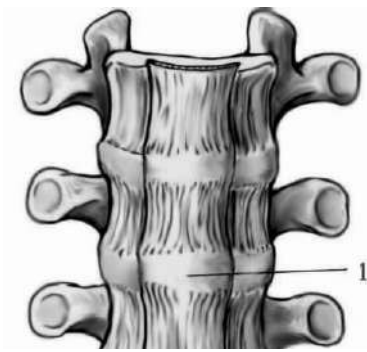
Заповніть таблицю

Одноосьові	Двоосьові	Багатоосьові
1.	1.	1.
2.	2.	2.
	3.	3.

Які види з'єднань зустрічаються при з'єднанні хребців для утворення хребтового стовпа?

_____

Який вид з'єднань на малюнку між тілами хребців?

1. _____

Опишіть будову _____

_____

Перелічіть назви суглобів хребтового стовпа. _____

_____

Дайте коротку характеристику міжхребцевому суглобу. _____

_____

Які види з'єднань зустрічаються при з'єднанні кісток для утворення грудної клітки в цілому?

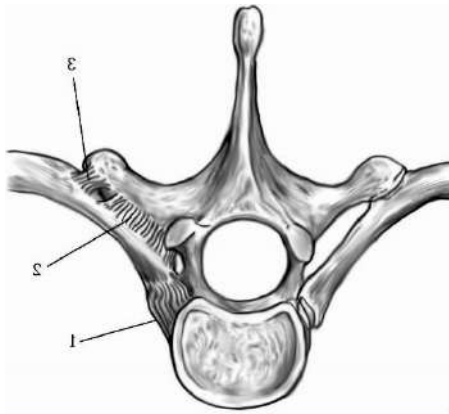
_____

Перелікуйте назви суглобів грудної клітки _____

_____

ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

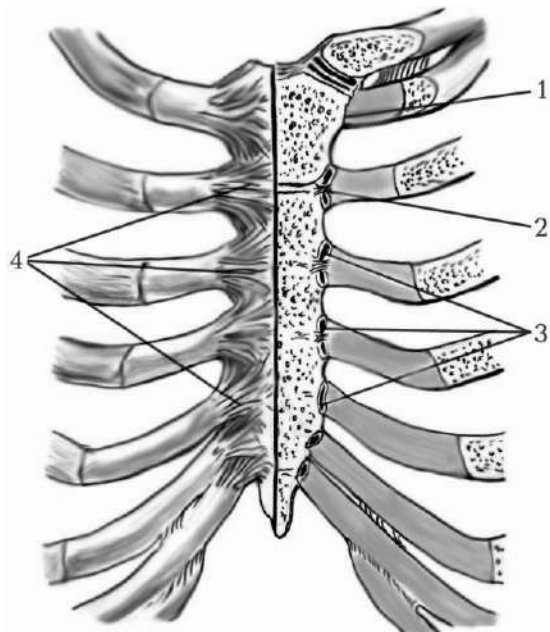
(назви суглобів)

1. _____

3. _____

ЗРОБІТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

1. _____

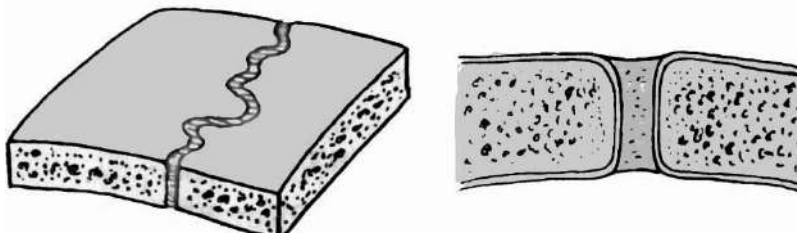
2. _____

3. _____

Наведіть приклади синартрозів при з'єднанні кісток черепа _____

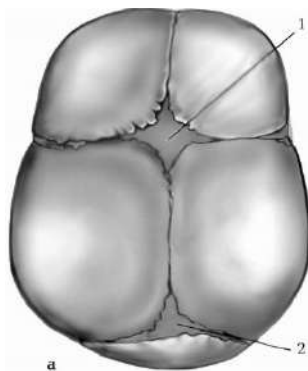
Які ви знаєте види швів?

ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ

Мал.1

1. _____
2. _____
3. _____

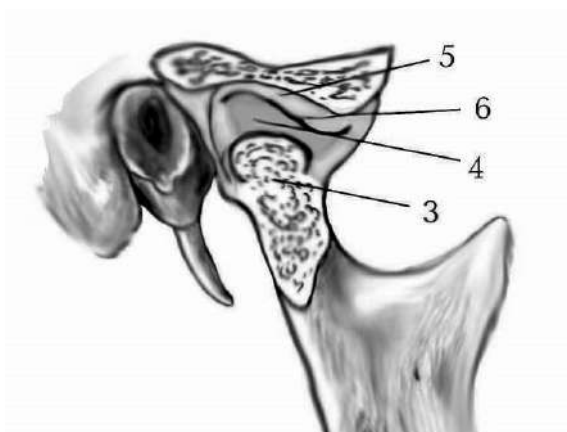
Який вид з'єднання?'

1. _____

Мал.2

Скронево-нижньощелепний суглоб, дайте коротку характеристику

ЗРОБИТЬ ПІДПИСИ ДО МАЛЮНКУ.

3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Мал.3

Тема 6: З'єднання кісток верхніх та нижніх кінцівок

1. Дайте відповіді на запитання.

Які суглобові поверхні мають лопатка та ключиця? _____

Які суглобові поверхні має плечова кістка? _____

Які суглобові поверхні має ліктьова кістка? _____

Які суглобові поверхні має променева кістка? _____

Опишіть плечовий суглоб

Суглобові поверхні	Класифікуйте суглоб	Аналіз рухів

Опишіть ліктьовий суглоб: суглобові поверхні кісток, що його утворюють. Перелічіть суглоби, які мають спільну капсулу. Проведіть аналіз рухів. _____

_____

Кістки якого відділу на мал.1 _____

Який вид з'єднання між кістками?

_3. _____

Мал.1

Опишіть променево-зап'ястковий суглоб: суглобові поверхні кісток, які його утворюють, Який суглоб за класифікацією?. Проведіть аналіз рухів.

Які суглобові поверхні має тазова кістка? _____

Які суглобові поверхні має стегнова кістка? _____

Які суглобові поверхні має великогомілкова кістка? _____

Які суглобові поверхні має малогомілкова кістка? _____

До якого виду з'єднання належить лобковий симфіз? _____

До яких суглобів за класифікацією належить кульшовий суглоб?
Проведіть аналіз рухів.

До яких суглобів за класифікацією належить колінний суглоб?

Опишіть надп'ятково-гомільковий суглоб: суглобові поверхні кісток, які його утворюють, до яких суглобів за класифікацією він належить?

Тема 7,8: М'язова система людини. Основні групи м'язів тіла людини.

Які види м'язової тканини людини? _____

Намалюйте схему будови м'яза, як органа?

На які групи скелетні м'язи поділяються за топографією (їх розташуванням)?

_____

На які групи скелетні м'язи поділяються за формою?

_____

На які групи скелетні м'язи поділяються за довжиною волокон?

_____

На які групи скелетні м'язи поділяються за напрямком м'язових волокон?

_____

На які групи скелетні м'язи поділяються за функціями?

_____

На які групи скелетні м'язи поділяються за кількістю головок?

_____

На які групи скелетні м'язи поділяються за їх положенню в тілі людини?

_____

Перелікуйте анатомічні утворення, які належать до допоміжного апарату м'язів.

_____

На які групи поділяються м'язи голови? _____

Яка особливість прикріплення мімічних м'язів? _____

_____

Яка особливість прикріплення жувальних м'язів? _____

_____

На які групи поділяються м'язи шиї? _____

На які групи поділяються м'язи спини? _____

На які групи поділяються м'язи грудей? _____

На які групи поділяються м'язи живота? _____

На які групи поділяються м'язи верхньої кінцівки? _____

_____

На які групи поділяються м'язи нижньої кінцівки? _____

_____

Які слабкі місця передньої черевної стінки - місця, де можуть утворюватися грижі (кили)?

_____

Тема 9. Модульна контрольна робота 1 “Опорно-руховий апарат”

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОНТРОЛЬНОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ “ОПОРНО-РУХОВИЙ АПАРАТ”

1. Назвіть відділи хребтового стовпа та кількість кісток в кожному відділі.
2. Назвіть характерні ознаки грудних типових хребців.
3. Назвіть атипові шийні хребці.
4. Назвіть характерні ознаки шийного хребця
5. В яку структуру осьового хребця перетворилось тіло атланта?
6. Назвіть частини хребця, які обмежують міжхребцевий отвір.
7. Назвіть на шийних хребцях структури, які мають практичне значення в медицині.
8. Назвіть частини та опишіть поверхні крижової кістки.
9. Як змінюється будова крижової кістки та куприка в процесі розвитку людини?
10. Внаслідок злиття яких структур крижових хребців утворюються гребні на дорзальній поверхні крижової кістки?
11. Чим утворені поперечні лінії на тазовій поверхні крижової кістки?
12. Опишіть будову типового ребра.
13. Яка особливість будови XI і XII ребер ?
14. Які ребра називають несправжніми і чому?
15. Назвіть частини груднини.
16. Назвіть вирізки груднини.
17. Назвіть кістки мозкового черепа українською та латинською мовами
18. Які з кісток мозкового черепа належать до повітряноносних?
19. Опишіть деталі будови частин лобової кістки.
20. Назвіть краї та кути тім'яної кістки, опишіть деталі будови зовнішньої та внутрішньої поверхонь тім'яної кістки.
21. Опишіть деталі будови частин потиличної кістки.
22. Опишіть будову решітчастої кістки.
23. Який канал проходить в основі потиличного виростка?
24. На яких з кісток мозкового черепа є борозна верхньої стрілової пазухи?
25. Назвіть частини клиноподібної кістки.
26. Назвіть отвори великого крила клиноподібної кістки.
27. Опишіть анатомічні утворення на поверхнях піраміди скроневої кістки, їх функціональне значення.
28. Опишіть сонний канал.
29. Які відділи має м'язово-трубний канал.

30. Опишіть канал лицевого нерва.
31. Назвіть кістки лицевого черепа українською та латинською мовами.
32. Які з кісток лицевого черепа належать до повітряноносних?
33. Опишіть будову верхньої щелепи.
34. Назвіть частини та відростки нижньої щелепи.
35. Опишіть піднебінну кістку та деталі її будови.
36. Які частини яких кісток утворюють склепіння черепа?
37. Назвіть отвори, які видно на зовнішній основі черепа, що вони сполучають?
38. Опишіть анатомічні утворення та сполучення передньої черепної ямки.
39. Опишіть анатомічні утворення та сполучення середньої черепної ямки.
40. Опишіть анатомічні утворення та сполучення задньої черепної ямки.
41. Які ямки розрізняють на латеральній поверхні черепа?
42. З якими порожнинами сполучається крило-піднебінна ямка?
43. Назвіть кістки, що утворюють стінки орбіти.
44. Назвіть кістки, що утворюють стінки носової порожнини.
45. Як утворюються носові ходи, з якими порожнинами вони сполучаються?
46. Чим утворені стінки ротової порожнини?
47. З яких частин складається трубчаста кістка?
48. Опишіть будову лопатки, ключиці.
49. Опишіть деталі будови плечової кістки.
50. Назвіть борозни плечової кістки.
51. Опишіть деталі будови ліктьової кістки.
52. Опишіть деталі будови променевої кістки.
53. Назвіть відділи кисті.
54. Назвіть зап'яткові кістки.
55. Назвіть з яких кісток складається тазова кістка.
56. Назвіть відмінності між жіночим та чоловічим тазом.
57. Назвіть основні частини стегнової кістки.
58. Опишіть суглобові поверхні стегнової кістки.
59. Опишіть великогомілкову та малогомілкову кістки.
60. Які відділи має стопа?
61. Назвіть заплесневі кістки.
62. Які бувають види з'єднань кісток?
63. Які є види синдесмозів?
64. Які є види синхондрозів?

65. Наведіть приклад синостозу.
66. Яка кістка черепа з'єднується з першим шийним хребцем?
67. Яка особливість будови першого та другого шийних хребців?
68. Яку будову має типове справжнє ребро?
69. З якими кістками тулуба з'єднуються ребра?
70. Які основні ознаки має суглоб?
71. До якого виду з'єднання належить симфіз?
72. Назвіть обов'язкові компоненти суглоба
73. Яка класифікація суглобів за будовою
74. Яка класифікація суглобів за функцією
75. Які суглоби належать до одноосьових ?
76. Які суглоби належать до двоосьових?
77. Які суглоби належать до багатоосьових?
78. Назвіть види з'єднань кісток черепа.
79. Назвіть синдесмози при з'єднанні кісток черепа.
80. Назвіть синхондрози при з'єднанні кісток черепа.
81. Назвіть синостози при з'єднанні кісток черепа.
82. Назвіть суглоби при з'єднанні кісток черепа
83. Опишіть скронево-нижньощелепний суглоб. Визначте, який це суглоб за будовою, формою та які рухи можливі в цьому суглобі.
84. Назвіть, які види рухів можливі навколо сагітальної, фронтальної та вертикальної осей.
85. Назвіть з'єднання між атлантом та потиличною кісткою, опишіть його за будовою, формою, осями рухів.
86. Назвіть який вид з'єднання ребер з хребцями.
87. Назвіть та дайте характеристику суглобам при з'єднанні ребер з хребцями та грудниною, згідно класифікації.
88. Дайте визначення поняттю "реброва дуга", назвіть ребра, які її утворюють.
89. Опишіть груднинно-ключичний суглоб. До яких суглобів належить цей суглоб за класифікацією?
90. Опишіть надплечово-ключичний суглоб. До яких суглобів належить цей суглоб за класифікацією?.
91. Опишіть плечовий суглоб: суглобові поверхні. До яких суглобів належить цей суглоб за класифікацією? Проведіть аналіз рухів.
92. Опишіть ліктьовий суглоб: суглобові поверхні кісток, що його утворюють.

- Перелічіть суглоби, які мають спільну капсулу. Проведіть аналіз рухів.
93. Опишіть з'єднання кісток передпліччя: проксимальний променево-ліктьовий суглоб, міжкісткову перетинку, дистальний променево-ліктьовий суглоб.
  94. Опишіть променево-зап'ястковий суглоб: суглобові поверхні кісток, які його утворюють, внутрішньосуглобовий диск. До яких суглобів належить цей суглоб за класифікацією? Проведіть аналіз рухів.
  95. Опишіть лобковий симфіз. До якого виду з'єднання кісток він відноситься?
  96. Опишіть кульшовий суглоб: суглобові поверхні кісток, які його утворюють. До яких суглобів належить цей суглоб за класифікацією?
  97. Опишіть колінний суглоб, поверхні кісток, що його утворюють, меніски. До яких суглобів належить цей суглоб за класифікацією?
  98. Опишіть з'єднання кісток гомілки. До яких видів з'єднань між кістками вони належать?
  99. Опишіть надп'ястково-гомілковий суглоб: суглобові поверхні кісток, які його утворюють.
  100. Які виділяють види м'язової тканини?
  101. Дайте характеристику м'язу як органу.
  102. Яка класифікація м'язів за топографією?
  103. Яка класифікація м'язів за розвитком?
  104. Яка класифікація м'язів за формою?
  105. Яка класифікація м'язів за будовою?
  106. Яка класифікація м'язів за функцією?
  107. Яка класифікація м'язів за положенням?
  108. Назвіть елементи допоміжного апарату м'яза.
  109. На які основні групи поділяються м'язи спини, грудей, живота?
  110. Назвіть м'язи грудної клітки і живота, які приймають участь у акті дихання.
  111. Називати та демонструвати м'язові частини діафрагми, її отвори.
  112. Визначте функціональне значення діафрагми, назвіть отвори діафрагми.
  113. Біла лінія живота і пупкове кільце, яке їх практичне значення в хірургії.
  114. Яка класифікація м'язів голови?
  115. Які загальні риси будови та функція жувальних м'язів?
  116. Які загальні риси будови та функція мимічних м'язів?
  117. На які основні групи поділяються м'язи шиї?
  118. Яка топографічна класифікація м'язів верхньої та нижньої кінцівок?
  119. Яка функціональна класифікація м'язів верхньої та нижньої кінцівок?